

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **S. G.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 14 maja 2026 r.

w kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 20 stycznia 2026 r., sygn. akt II AKzw 2509/25

utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 20 listopada 2025 r., sygn. akt II 1. Kow 1460/25

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 19 marca 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego S.G. o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 stycznia 2026 r., sygn. akt II AKzw 2509/25, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 20 listopada 2025 r., sygn. akt II 1. Kow 1460/25, o odmowie udzielenia skazanemu przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności. Uzasadniając wniosek skazany wskazał, że Sąd Okręgowy w Łomży uchylił się od naprawienia błędu jakim była odmowa udzielenia zgody na

przerwę w odbywaniu kary, a nadto „zachodzi podejrzenie występku o charakterze chuligańskim w grupie przez lekarza zakładu karnego, Wychowawcę, Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny polegającym na umyślnym zamachu na zdrowie, okazując przez to lekceważenie porządku prawnego, czynów karanych z art. 231, 273 k.k. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.k., 11 i 12 k.k.”, co jak wskazano w uzasadnieniu wynikać ma z bepodstawnej odmowy udzielenia przerwy w odbywaniu kary, uznaniu za wiarygodne opinii lekarskich i zaświadczeń lekarskich dotyczących stanu zdrowia skazanego i braku konieczności leczenia poza systemem penitencjarnym. Ponadto, pismem z 30 kwietnia 2026 r. skazany wniósł o wyznaczenie obrońcy z urzędu do niniejszego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek skazanego S.G. jest oczywiście bezzasadny, co skutkuje rozstrzygnięciem o odmowie jego przyjęcia bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

Przypomnieć należy, że instytucja wznowienia postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który daje podstawy do wzruszenia prawomocnego orzeczenia wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. (zob.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt III KO 25/18).

Przepis art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w art. 545 § 2 k.p.k. (adwokata, radcy prawnego, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Stosownie zatem do treści art. 545 § 3 k.p.k. osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega, w sposób formalny, wstępnej kontroli w zakresie jego treści. W wypadku stwierdzenia, że treść wniosku świadczy o jego oczywistej bezzasadności, pismo procesowe nie podlega procedurze uzupełnienia jego braków formalnych.

Oczywista bezzasadność wniosku nie ogranicza się przy tym wyłącznie do tych wypadków, w których we wniosku o wznowienie podniesione zostały okoliczności będące już wcześniej przedmiotem rozpoznawania w postępowaniu o wznowienie postępowania. Użycie w treści art. 545 § 3 k.p.k. zwrotu "w szczególności" nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek ten oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 k.p.k. karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie się mieściła w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie sądu z urzędu - art. 542 § 3 k.p.k. Tak samo ocenić należy odwołanie się do określonej podstawy wznowieniowej przez jedynie formalnie jej przywołanie we wniosku, bez wskazywania, jakie konkretnie okoliczności przemawiają za wznowieniem postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt III KO 45/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 8/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KO 25/18)

Analiza akt przedmiotowej sprawy pozwala uznać wniosek skazanego za oczywiście bezzasadny. Powodem wskazanym w piśmie, uzasadniającym zdaniem skazanego wznowienie postępowania w sprawie, ma być popełnienie przez lekarza oraz sądy orzekające w sprawie udzielenia przerwy w odbywaniu kary przestępstwa mającego polegać na oparciu się w swojej ocenie na zaświadczeniach lekarskich, z których wynika brak konieczności leczenia operacyjnego skazanego oraz brak podstaw do udzielenia mu przerwy, a zachowania lekarza oraz Sądów obu instancji polegać mają na tym, że „zaświadczenie lekarskie – czyn karalny z art. 273 kk. – przypadł do gustu niżej wymienionym”.

Jakkolwiek skazany nie powołał żadnego z przepisów kodeksu postępowania karnego, stanowiącego podstawę wznowienia postępowania, to z treści tego wniosku należy uznać, że jego intencją było odwołanie się do podstawy

z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. Podkreślić więc należy, że możliwość wznowienia postępowania sądowego ze względu na to, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło ono mieć wpływ na treść orzeczenia wymaga uprzedniego stwierdzenia tego faktu prawomocnym wyrokiem sądowym, chyba że jego wydanie nie jest możliwe z uwagi na przeszkody procesowe, w tym przedawnienie karalności (por. postanowienie SN z 23 lutego 2012 r., III KO 97/11). W tej sprawie nie wskazano ani na istnienie takiego wyroku skazującego ani nie uprawdopodobniono tego, że przestępstwo miało miejsce. Przedstawione przez wnioskodawcę okoliczności stanowią pozbawiony obiektywnych podstaw wyraz niezadowolenia z odmiennej od oczekiwanej oceny jego stanu zdrowia oraz wynikającej z niej odmowy udzielenia przerwy w odbywaniu kary. Żadna z przedstawionych w piśmie skazanego okoliczności nie uprawdopodobnia istnienia podstaw do wznowienia postępowania.

Konkludując, uznać należało, że skazany nie wskazał żadnych okoliczności, które w świetle regulacji art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 540b k.p.k., uzasadniałyby przeprowadzenie postępowania wznowieniowego. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również zaistnienia na gruncie przedmiotowej sprawy innej podstawy obligującej Sąd Najwyższy do rozważenia możliwości wznowienia postępowania z urzędu w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k.

Jednocześnie należy podkreślić, że instytucja wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania zawarta w art. 545 § 3 k.p.k. wprowadzona została po to, aby wyeliminować konieczność przeprowadzania różnego rodzaju czynności procesowych związanych z wnioskiem, który w stopniu oczywistym nie może doprowadzić do wznowienia.

Ze względu na treść rozstrzygnięcia i odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie wobec jego oczywistej bezzasadności nie podlegał uwzględnieniu również wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.t]